

«Тифлопедагогика» пәні бойынша
педагогтердің білімін бағалауға арналған тест спецификациясы
(2025 жылдан бастап қолдану үшін)

1. Мақсаты: бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, сонымен қатар арнайы білім беру мекемелерінде түзету-диагностикалық, түзету-дамытушылық, бейімделген (қысқартылған) жеке білім беру бағдарламаларын іске асыратын, білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагог қызметкерлерді аттестаттау барысында педагогтердің (тифлопедагогтар) білімін бағалауға арналған тест тапсырмаларын әзірлеу мақсатында құрастырылған.

2. Міндеті: педагогтердің біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.

3. Мазмұны: оқу бағдарламасына сәйкес «Тифлопедагогика» пәні бойынша оқу материалдары енгізілген.

№	Тақырып	№	Тақырыпша	Оқыту мақсаттары
01	Тифлопедагогиканың теориялық негіздері мен даму тарихы.	01	Тифлопедагогика арнайы педагогикалық ғылым ретінде	Тифлопедагогиканың теориялық және әдіснамалық негіздері туралы білімдерін анықтау
		02	Көру қабілеті зақымдалған балалардың классификациясы	Медициналық, психологиялық-педагогикалық және көру қабілеті зақымдалған балаларды топтастыру туралы білімдерін анықтау
		03	Тифлопедагогиканың пәні, міндеттері	Тифлопедагогика пәні, міндеттері туралы білімін анықтау
		04	Тифлопедагогика ғылымының қалыптасуы мен даму бағыттары (даму тарихы)	Тифлопедагогика ғылымының қалыптасуы мен даму бағыттары туралы білімдерін пысықтау (даму тарихы)
		05	Көру қабілеті бұзылған балалардың психологиялық-педагогикалық классификациясы	Көру қабілеті зақымдалған балалардың психологиялық-педагогикалық классификациясы туралы білімдерін анықтау (медициналық, психологиялық-педагогикалық).
02	Тифлопедагогиканың педагогикалық жүйелері	06	Тифлопедагогиканың ерте жастағы педагогикалық жүйелері	Көру қабілеті зақымдалған балаларға ерте жастан көмек көрсету жүйесі туралы білімдерін анықтау
		07	Тифлопедагогиканың мектепке дейінгі педагогикалық жүйелері	Көру қабілеті зақымдалған балаларға мектепке дейінгі балаларға көмек көрсету жүйесі туралы білімдерін анықтау
		08	Көрмейтіндерді мектепте оқыту жүйесі	Көрмейтін тұлғаларды мектепте оқыту жүйесі туралы білімдерін айқындау

		09	Нашар көретіндерді мектепте оқыту жүйесі	Нашар көретін тұлғаларды мектепте оқыту жүйесі бойынша білімдерін тексеру
03	Тифлопедагогиканың дидактикалық негіздері	10	Көру қабілеті зақымдалған тұлғаларға білім беру ортасын ұйымдастыру негіздері (оқыту әдістері, қағидалары)	Көру қабілеті зақымдалған тұлғаларға жекелей және топтық білім беру, олардың оқытудың қағидалары туралы білімдерін анықтау
		11	Тифлопедагогиканың негізгі оңалту әдістері	Көру қабілеті зақымдалған тұлғаларды арнайы білім беру саласында қолдаудың медициналық-психологиялық-педагогикалық негіздерін айқындау
		12	Көру қабілеті зақымдалған балаларды Брайль шрифтіне оқыту	Көру қабілеті зақымдалған балаларды Брайль шрифтіне оқыту жүйесі бойынша білімдерін айқындау
04	Көру қабілеті зақымдалған балаларды инклюзивті білім беру жүйесінде сүйемелдеу.	13	Көру қабілеті зақымдалған балаларға педагогикалық қолдау көрсету	Көру қабілеті зақымдалған балаларға педагогикалық қолдау бойынша білімдерін айқындау
		14	Көру қабілеті зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу.	Көру қабілеті зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу және инклюзивті білім беру жағдайындағы педагог қызметінің білімін анықтау.
05	Көру қабілеті зақымдалған балаларды тәрбиелеудің теориясы мен тәжірибесі	15	Көру қабілеті зақымдалған балаларды тәрбиелеу жұмыстарын ұйымдастыру жолдары	Көру қабілеті зақымдалған балаларды тәрбиелеу негіздері бойынша құзыреттілігін тексеру
		16	Көру қабілеті зақымдалған балаларды отбасында және интернатта тәрбиелеу ерекшеліктері	Көру қабілеті зақымдалған балаларды отбасында және интернатта тәрбиелеу ерекшеліктері туралы білімдерін ашу
06	Көру қабілеті зақымдалған балаларға арналған мектептегі менеджмент	17	Арнайы мектеп жұмысын жоспарлау және мектеп ішілік бақылауды ұйымдастыру	Арнайы мектеп жұмысындағы менеджмент және мектеп ішілік бақылауды ұйымдастыру туралы құзыреттіліктерін анықтау
07	Тифлоандрогика негіздері.	18	Тифлоандрогика - көру қабілеті зақымдалған ересектерді оқыту туралы ғылым ретінде.	Тифлоандрогиканың теориялық негіздері туралы білімін анықтау.

		19	Көру қабілеті зақымдалған ересектерді оқытуды ұйымдастыру жұмыстарының ерекшеліктері.	Көру қабілеті зақымдалған ересектерді оқытуды ұйымдастыру жұмыстарының ерекшеліктері туралы білімін анықтау.
08	Тифлопсихологияның теориялық негіздері	20	Тифлопсихология ғылым ретінде	Тифлопсихологияның теориялық негіздері туралы білімдерін анықтау
		21	Тифлопсихология ғылымының қалыптасуы мен даму бағыттары (даму тарихы)	Тифлопсихология ғылымының қалыптасуы мен даму бағыттары (даму тарихы) туралы білімдерін нақтылау
		22	Көру қабілеті зақымдалған балалардың классификациясы	Көру қабілеті зақымдалған балалардың топтастыру (медициналық, психологиялық-педагогикалық) туралы білімдерін анықтау
		23	Тифлопсихологияның зерттеу әдістері	Тифлопсихологияның зерттеу әдістері туралы білімдерін анықтау
09	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың таным процестерінің даму ерекшеліктері	24	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың сезім және қабылдау ерекшеліктері	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың сезім және қабылдау ерекшеліктері туралы білімдерін анықтау
		25	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың зейін ерекшеліктері	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың зейін даму ерекшеліктері туралы білімдерін айқындау
		26	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың ес ерекшеліктері	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың есте сақтау ерекшеліктері туралы білімдерін айқындау
		27	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың қиял ерекшеліктері	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың қиял ерекшеліктері туралы білімдерін айқындау
		28	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың ойлау ерекшеліктері	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың ойлау ерекшеліктері туралы білімдерін айқындау
		29	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың сөйлеу тілін қалыптастырудың психологиялық ерекшеліктері	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың сөйлеу тілін қалыптастырудың психологиялық ерекшеліктері туралы білімдерін анықтау

10	Көру қабілеті зақымдалған адамдардың тұлғалық даму ерекшеліктері	30	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың эмоционалды саласы	Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың эмоционалды саласының даму ерекшеліктері туралы білімдерін айқындау
		31	Көру қабілеті зақымдалған балалар мен жасөспірімдердің тұлғааралық қарым-қатынасы	Көру қабілеті зақымдалған балалар мен жасөспірімдердің тұлғааралық қарым-қатынасы туралы білімдерін нақтылау
Мәнмәтіндік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статистикалық ақпараттар, суреттер және т.б).				

4. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы:

Тифлопедагогика арнайы педагогиканың құрамдас бөлігі болып табылады. Тифлопедагогика арнайы педагогикалық ғылым ретінде. Көру қабілеті зақымдалған балалардың классификациясы. Тифлопедагогиканың даму тарихы. Көру қабілеті зақымдалған тұлғаларға білім беру ортасын ұйымдастыру негіздері (оқыту әдістері, қағидалары). Тифлопедагогиканың негізгі оңалту әдістері. Көру қабілеті зақымдалған балаларға әлеуметтік педагогикалық көмек көрсету. Тифлопедагогиканың ерте жастағы педагогикалық жүйелері. Тифлопедагогиканың мектепке дейінгі педагогикалық жүйелері. Көрмейтіндерді мектепте оқыту жүйесі. Нашар көретіндерді мектепте оқыту жүйесі. Көру қабілеті зақымдалған балаларды Брайль шрифтіне оқыту жүйесі. Көру қабілеті зақымдалған балаларды инклюзивті оқыту жағдайы және жалпы мектептегі педагогтың қызметі. Көру қабілеті зақымдалған балаларды тәрбиелеу негіздері. Көру қабілеті зақымдалған балаларды отбасында және интернатта тәрбиелеу ерекшеліктері. Арнайы мектеп жұмысын жоспарлау және мектеп ішілік бақылауды ұйымдастыру. Тифлопсихология арнайы психологияның құрамдас бөлігі болып табылады. Көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың таным процестерінің даму ерекшеліктері. Көру қабілеті зақымдалған адамдардың тұлғалық даму ерекшеліктері. Тифлопсихологияның түсініктері мен негізгі ұғымдары, көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың психикалық даму үдерістері және оның негізгі заңдылықтары, Тифлопсихологиядағы ғылыми жетістіктердің теориялық және қолданбалы маңыздылығы жөніндегі білімдерін тексеруге бағытталған.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы:

Тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде (А) – 26 %; орташа деңгейде (В) – 60 %; жоғары деңгейде (С) – 14 %.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, тестіленушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмаларын орындау уақыты: Бір тапсырманы орындаудың орташа ұзақтығы 1,5 – 2 минутты құрайды.

8. Бағалау:

Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Төрт жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін орындалмаған – 1 балл, дұрыс тапсырмаға – 0 балл алады.

9. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

1. Абаева Ғ.А. Арнайы педагогика. Алматы, 2021.
2. Арнайы психология. Қ.С. Тебенова, А.Р. Рымханов. – Алматы. 2011, -236 б.
3. Тургунбаева Б.А. Андрагогика Оқу құралы - Алматы: «Болашақ» баспасы 10 б/т Алматы: 2011.
4. А.Г. Литвак, Психология слепых и слабовидящих, Учебное пособие для студентов высших педагогических учебных заведений — СПб. 2006